

Erzurum Merkez Yetistirme Yurdu Öğrencilerinde Koproparazitolojik Bir Arastirma

1. 1948 2. 1949 3. 1950 4. 1951 5. 1952 6. 1953 7. 1954 8. 1955 9. 1956 10. 1957 11. 1958 12. 1959 13. 1960 14. 1961 15. 1962 16. 1963 17. 1964 18. 1965 19. 1966 20. 1967 21. 1968 22. 1969 23. 1970 24. 1971 25. 1972 26. 1973 27. 1974 28. 1975 29. 1976 30. 1977 31. 1978 32. 1979 33. 1980 34. 1981 35. 1982 36. 1983 37. 1984 38. 1985 39. 1986 40. 1987 41. 1988 42. 1989 43. 1990 44. 1991 45. 1992 46. 1993 47. 1994 48. 1995 49. 1996 50. 1997 51. 1998 52. 1999 53. 2000 54. 2001 55. 2002 56. 2003 57. 2004 58. 2005 59. 2006 60. 2007 61. 2008 62. 2009 63. 2010 64. 2011 65. 2012 66. 2013 67. 2014 68. 2015 69. 2016 70. 2017 71. 2018 72. 2019 73. 2020 74. 2021 75. 2022 76. 2023 77. 2024 78. 2025 79. 2026 80. 2027 81. 2028 82. 2029 83. 2030 84. 2031 85. 2032 86. 2033 87. 2034 88. 2035 89. 2036 90. 2037 91. 2038 92. 2039 93. 2040 94. 2041 95. 2042 96. 2043 97. 2044 98. 2045 99. 2046 100. 2047 101. 2048 102. 2049 103. 2050 104. 2051 105. 2052 106. 2053 107. 2054 108. 2055 109. 2056 110. 2057 111. 2058 112. 2059 113. 2060 114. 2061 115. 2062 116. 2063 117. 2064 118. 2065 119. 2066 120. 2067 121. 2068 122. 2069 123. 2070 124. 2071 125. 2072 126. 2073 127. 2074 128. 2075 129. 2076 130. 2077 131. 2078 132. 2079 133. 2080 134. 2081 135. 2082 136. 2083 137. 2084 138. 2085 139. 2086 140. 2087 141. 2088 142. 2089 143. 2090 144. 2091 145. 2092 146. 2093 147. 2094 148. 2095 149. 2096 150. 2097 151. 2098 152. 2099 153. 20100 154. 20101 155. 20102 156. 20103 157. 20104 158. 20105 159. 20106 160. 20107 161. 20108 162. 20109 163. 20110 164. 20111 165. 20112 166. 20113 167. 20114 168. 20115 169. 20116 170. 20117 171. 20118 172. 20119 173. 20120 174. 20121 175. 20122 176. 20123 177. 20124 178. 20125 179. 20126 180. 20127 181. 20128 182. 20129 183. 20130 184. 20131 185. 20132 186. 20133 187. 20134 188. 20135 189. 20136 190. 20137 191. 20138 192. 20139 193. 20140 194. 20141 195. 20142 196. 20143 197. 20144 198. 20145 199. 20146 200. 20147 201. 20148 202. 20149 203. 20150 204. 20151 205. 20152 206. 20153 207. 20154 208. 20155 209. 20156 210. 20157 211. 20158 212. 20159 213. 20160 214. 20161 215. 20162 216. 20163 217. 20164 218. 20165 219. 20166 220. 20167 221. 20168 222. 20169 223. 20170 224. 20171 225. 20172 226. 20173 227. 20174 228. 20175 229. 20176 230. 20177 231. 20178 232. 20179 233. 20180 234. 20181 235. 20182 236. 20183 237. 20184 238. 20185 239. 20186 240. 20187 241. 20188 242. 20189 243. 20190 244. 20191 245. 20192 246. 20193 247. 20194 248. 20195 249. 20196 250. 20197 251. 20198 252. 20199 253. 20200 254. 20201 255. 20202 256. 20203 257. 20204 258. 20205 259. 20206 260. 20207 261. 20208 262. 20209 263. 202010 264. 202011 265. 202012 266. 202013 267. 202014 268. 202015 269. 202016 270. 202017 271. 202018 272. 202019 273. 202020 274. 202021 275. 202022 276. 202023 277. 202024 278. 202025 279. 202026 280. 202027 281. 202028 282. 202029 283. 202030 284. 202031 285. 202032 286. 202033 287. 202034 288. 202035 289. 202036 290. 202037 291. 202038 292. 202039 293. 202040 294. 202041 295. 202042 296. 202043 297. 202044 298. 202045 299. 202046 300. 202047 301. 202048 302. 202049 303. 202050 304. 202051 305. 202052 306. 202053 307. 202054 308. 202055 309. 202056 310. 202057 311. 202058 312. 202059 313. 202060 314. 202061 315. 202062 316. 202063 317. 202064 318. 202065 319. 202066 320. 202067 321. 202068 322. 202069 323. 202070 324. 202071 325. 202072 326. 202073 327. 202074 328. 202075 329. 202076 330. 202077 331. 202078 332. 202079 333. 202080 334. 202081 335. 202082 336. 202083 337. 202084 338. 202085 339. 202086 340. 202087 341. 202088 342. 202089 343. 202090 344. 202091 345. 202092 346. 202093 347. 202094 348. 202095 349. 202096 350. 202097 351. 202098 352. 202099 353. 2020100 354. 2020101 355. 2020102 356. 2020103 357. 2020104 358. 2020105 359. 2020106 360. 2020107 361. 2020108 362. 2020109 363. 2020110 364. 2020111 365. 2020112 366. 2020113 367. 2020114 368. 2020115 369. 2020116 370. 2020117 371. 2020118 372. 2020119 373. 2020120 374. 2020121 375. 2020122 376. 2020123 377. 2020124 378. 2020125 379. 2020126 380. 2020127 381. 2020128 382. 2020129 383. 2020130 384. 2020131 385. 2020132 386. 2020133 387. 2020134 388. 2020135 389. 2020136 390. 2020137 391. 2020138 392. 2020139 393. 2020140 394. 2020141 395. 2020142 396. 2020143 397. 2020144 398. 2020145 399. 2020146 400. 2020147 401. 2020148 402. 2020149 403. 2020150 404. 2020151 405. 2020152 406. 2020153 407. 2020154 408. 2020155 409. 2020156 410. 2020157 411. 2020158 412. 2020159 413. 2020160 414. 2020161 415. 2020162 416. 2020163 417. 2020164 418. 2020165 419. 2020166 420. 2020167 421. 2020168 422. 2020169 423. 2020170 424. 2020171 425. 2020172 426. 2020173 427. 2020174 428. 2020175 429. 2020176 430. 2020177 431. 2020178 432. 2020179 433. 2020180 434. 2020181 435. 2020182 436. 2020183 437. 2020184 438. 2020185 439. 2020186 440. 2020187 441. 2020188 442. 2020189 443. 2020190 444. 2020191 445. 2020192 446. 2020193 447. 2020194 448. 2020195 449. 2020196 450. 2020197 451. 2020198 452. 2020199 453. 2020200 454. 2020201 455. 2020202 456. 2020203 457. 2020204 458. 2020205 459. 2020206 460. 2020207 461. 2020208 462. 2020209 463. 2020210 464. 2020211 465. 2020212 466. 2020213 467. 2020214 468. 2020215 469. 2020216 470. 2020217 471. 2020218 472. 2020219 473. 2020220 474. 2020221 475. 2020222 476. 2020223 477. 2020224 478. 2020225 479. 2020226 480. 2020227 481. 2020228 482. 2020229 483. 2020230 484. 2020231 485. 2020232 486. 2020233 487. 2020234 488. 2020235 489. 2020236 490. 2020237 491. 2020238 492. 2020239 493. 2020240 494. 2020241 495. 2020242 496. 2020243 497. 2020244 498. 2020245 499. 2020246 500. 2020247 501. 2020248 502. 2020249 503. 2020250 504. 2020251 505. 2020252 506. 2020253 507. 2020254 508. 2020255 509. 2020256 510. 2020257 511. 2020258 512. 2020259 513. 2020260 514. 2020261 515. 2020262 516. 2020263 517. 2020264 518. 2020265 519. 2020266 520. 2020267 521. 2020268 522. 2020269 523. 2020270 524. 2020271 525. 2020272 526. 2020273 527. 2020274 528. 2020275 529. 2020276 530. 2020277 531. 2020278 532. 2020279 533. 2020280 534. 2020281 535. 2020282 536. 2020283 537. 2020284 538. 2020285 539. 2020286 540. 2020287 541. 2020288 542. 2020289 543. 2020290 544. 2020291 545. 2020292 546. 2020293 547. 2020294 548. 2020295 549. 2020296 550. 2020297 551. 2020298 552. 2020299 553. 2020300 554. 2020301 555. 2020302 556. 2020303 557. 2020304 558. 2020305 559. 2020306 560. 2020307 561. 2020308 562. 2020309 563. 2020310 564. 2020311 565. 2020312 566. 2020313 567. 2020314 568. 2020315 569. 2020316 570. 2020317 571. 2020318 572. 2020319 573. 2020320 574. 2020321 575. 2020322 576. 2020323 577. 2020324 578. 2020325 579. 2020326 580. 2020327 581. 2020328 582. 2020329 583. 2020330 584. 2020331 585. 2020332 586. 2020333 587. 2020334 588. 2020335 589. 2020336 590. 2020337 591. 2020338 592. 2020339 593. 2020340 594. 2020341 595. 2020342 596. 2020343 597. 2020344 598. 2020345 599. 2020346 600. 2020347 601. 2020348 602. 2020349 603. 2020350 604. 2020351 605. 2020352 606. 2020353 607. 2020354 608. 2020355 609. 2020356 610. 2020357 611. 2020358 612. 2020359 613. 2020360 614. 2020361 615. 2020362 616. 2020363 617. 2020364 618. 2020365 619. 2020366 620. 2020367 621. 2020368 622. 2020369 623. 2020370 624. 2020371 625. 2020372 626. 2020373 627. 2020374 628. 2020375 629. 2020376 630. 2020377 631. 2020378 632. 2020379 633. 2020380 634. 2020381 635. 2020382 636. 2020383 637. 2020384 638. 2020385 639. 2020386 640. 2020387 641. 2020388 642. 2020389 643. 2020390 644. 2020391 645. 2020392 646. 2020393 647. 2020394 648. 2020395 649. 2020396 650. 2020397 651. 2020398 652. 2020399 653. 2020400 654. 2020401 655. 2020402 656. 2020403 657. 2020404 658. 2020405 659. 2020406 660. 2020407 661. 2020408 662. 2020409 663. 2020410 664. 2020411 665. 2020412 666. 2020413 667. 2020414 668. 2020415 669. 2020416 670. 2020417 671. 2020418 672. 2020419 673. 2020420 674. 2020421 675. 2020422 676. 2020423 677. 2020424 678. 2020425 679. 2020426 680. 2020427 681. 2020428 682. 2020429 683. 2020430 684. 2020431 685. 2020432 686. 2020433 687. 2020434 688. 2020435 689. 2020436 690. 2020437 691. 2020438 692. 2020439 693. 2020440 694. 2020441 695. 2020442 696. 2020443 697. 2020444 698. 2020445 699. 2020446 700. 2020447 701. 2020448 702. 2020449 703. 2020450 704. 2020451 705. 2020452 706. 2020453 707. 2020454 708. 2020455 709. 2020456 710. 2020457 711. 2020458 712. 2020459 713. 2020460 714. 2020461 715. 2020462 716. 2020463 717. 2020464 718. 2020465 719. 2020466 720. 2020467 721. 2020468 722. 2020469 723. 2020470 724. 2020471 725. 2020472 726. 2020473 727. 2020474 728. 2020475 729. 2020476 730. 2020477 731. 2020478 732. 2020479 733. 2020480 734. 2020481 735. 2020482 736. 2020483 737. 2020484 738. 2020485 739. 2020486 740. 2020487 741. 2020488 742. 2020489 743. 2020490 744. 2020491 745. 2020492 746. 2020493 747. 2020494 748. 2020495 749. 2020496 750. 2020497 751. 2020498 752. 2020499 753. 2020500 754. 2020501 755. 2020502 756. 2020503 757. 2020504 758. 2020505 759. 2020506 760. 2020507 761. 2020508 762. 2020509 763. 2020510 764. 2020511 765. 2020512 766. 2020513 767. 2020514 768. 2020515 769. 2020516 770. 2020517 771. 2020518 772. 2020519 773. 2020520 774. 2020521 775. 2020522 776. 2020523 777. 2020524 778. 2020525 779. 2020526 780. 2020527 781. 2020528 782. 2020529 783. 2020530 784. 2020531 785. 2020532 786. 2020533 787. 2020534 788. 2020535 789. 2020536 790. 2020537 791. 2020538 792. 2020539 793. 2020540 794. 2020541 795. 2020542 796. 2020543 797. 2020544 798. 2020545 799. 2020546 800. 2020547 801. 2020548 802. 2020549 803. 2020550 804. 2020551 805. 2020552 806. 2020553 807. 2020554 808. 2020555 809. 2020556 810. 2020557 811. 2020558 812. 2020559 813. 2020560 814. 2020561 815. 2020562 816. 2020563 817. 2020564 818. 2020565 819. 2020566 820. 2020567 821. 2020568 822. 2020569 823. 2020570 824. 2020571 825. 2020572 826. 2020573 827. 2020574 828. 2020575 829. 2020576 830. 2020577 831. 2020578 832. 2020579 833. 2020580 834. 2020581 835. 2020582 836. 2020583 837. 2020584 838. 2020585 839. 2020586 840. 2020587 841. 2020588 842. 2020589 843. 2020590 844. 2020591 845. 2020592 846. 2020593 847. 2020594 848. 2020595 849. 2020596 850. 2020597 851. 2020598 852. 2020599 853. 2020600 854. 2020601 855. 2020602 856. 2020603 857. 2020604 858. 2020605 859. 2020606 860. 2020607 861. 2020608 862. 2020609 863. 2020610 864. 2020611 865. 2020612 866. 2020613 867. 2020614 868. 2020615 869. 2020616 870. 2020617 871. 2020618 872. 2020619 873. 2020620 874. 2020621 875. 2020622 876. 2020623 877. 2020624 878. 2020625 879. 2020626 880. 2020627 881. 2020628 882. 2020629 883. 2020630 884. 2020631 885. 2020632 886. 2020633 887. 2020634 888. 2020635 889. 2020636 890. 2020637 891. 2020638 892. 2020639 893. 2020640 894. 2020641 895. 2020642 896. 2020643 897. 2020644 898. 2020645 899. 2020646 900. 2020647 901. 2020648 902. 2020649 903. 2020650 904. 2020651 905. 2020652 906. 2020653 907. 2020654 908. 2020655 909. 2020656 910. 2020657 911. 2020658 912. 2020659 913. 2020660 914. 2020661 915. 2020662 916. 2020663 917. 2020664 918. 2020665 919. 2020666 920. 2020667 921. 2020668 922. 2020669 923. 2020670 924. 2020671 925. 2020672 926. 2020673 927. 2020674 928. 2020675 929. 2020676 930. 2020677 931. 2020678 932. 2020679 933. 2020680 934. 2020681 935. 2020682 936. 2020683 937. 2020684 938. 2020685 939. 2020686 940. 2020687 941. 2020688 942. 2020689 943. 2020690 944. 2020691 945. 2020692 946. 2020693 947. 2020694 948. 2020695 949. 2020696 950. 2020697 951. 2020698 952. 2020699 953. 2020700 954. 2020701 955. 2020702 956. 2020703 957. 2020704 958. 2020705 959. 2020706 960. 2020707 961. 2020708 962. 2020709 963. 2020710 964. 2020711 965. 2020712 966. 2020713 967. 2020714 968. 2020715 969. 2020716 970. 2020717 971. 2020718 972. 2020719 973. 2020720 974. 2020721 975. 2020722 976. 2020723 977. 2020724 978. 2020725 979. 2020726 980. 2020727 981. 2020728 982. 2020729 983. 2020730 984. 2020731 985. 2020732 986. 2020733 987. 2020734 988. 2020735 989. 2020736 990. 2020737 991. 2020738 992. 2020739 993. 2020740 994. 2020741 995. 2020742 996. 2020743 997. 2020744 998. 2020745 999. 2020746 1000. 2020747 1001. 2020748 1002. 2020749 1003. 2020750 1004. 2020751 1005. 2020752 1006. 2020753 1007. 2020754 1008. 2020755 1009. 2020756 1010. 2020757 1011. 2020758 1012. 2020759 1013. 2020760 1014. 2020761 1015. 2020762 1016. 2020763 1017.

infusión de agua o sodio cloruro. Dr. Eraldo Tabach (Dijo que se usó el

Dr. Erdal Tunçel (x) **Dr. Şenay Tuncel (x)** **Şenay Tuncel (x)**

Dr. Şengül Tunçel (xxx) Dr. Akşit Açıkkalın (xxx) 10. Ünite - 10. Sınıf

Dr. Ahmet Ayyıldız (xx)

ÖZET

ÖZET

Bu çalışmada, Erzurum Merkez Yetiştirme Yurdunda kalan bakıma muhtaç öğrencilerin tümünde koproparazitolojik tarama yapılmış ve sonuçlar bildirilmiştir. Öğrenciler arasında en çok rastlanan protozoonların *Giardia intestinalis* ve *Entamoeba histolytica* olduğu saptanmış; helmintlerden de *Ascaris Lumbricoides* ilk sırayı alırken *Hymenolepis nana* ve *Trichurus trichiura* nin onu izlediği görülmüştür. Tüm öğrencilerdeki zooparazit taşıma oranının yüzde 55.7 olduğu bulunmuştur.

三

Giriş
Yurdumuzda insan sağlığını olumsuz yönde etkileyen çeşitli faktörler arasında barsak parazitlerinin önemli bir yer işgal ettiği bu gün tartışmasız kabul edilen bir konudur ve bu durum çeşitli araştırmalarla ortaya konulmuştur (1-4). Bu faktörün, özellikle sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel durumun iyi olmadığı bölgelerde ve bu arada yörenizde diğer bölgelere göre yüksek oranda olduğu çeşitli araştırmalarla saptanmıştır (5-8). Bu makalede amacımız, bölgemiz merkez yetiştiğimiz yurdunda kalan öğrenciler arasında barsak parazitozunun ne oranda olduğunu araştırmak ve bulunacak sonuca göre yetkili kurumları gerekli önlemleri almaya önemlidir.

Materiyal ve Metod

Dışkı örneklerinin toplanması için öğrencilere temizlenmiş ve lastik kapağına tahta çubuk (aplikatör) geçirilmiş bir penislin şişesi dağıtılmış, yurttta görevli hem-

(x) Doç.Dr. Atatürk Üniversitesi Tıp Fak. Mikrobiyoloji Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

(xxx) Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Halk Sağlığı Anabilim Dalı Araş.Gör.

(xx) Yar.Doç.Dr. Atatürk Üniversitesi Dış Hek. Fak. Mikrobiyoloji Anabilim Dalı Öğretim Üyesi. Gazi Adresi: 06570 Ankara, Çankaya, T.C. (0312) 212 10 00, e-mail: aykut.yilmaz@atauni.edu.tr

approach e teknik e teknik. The preparat serum ile hazırlanan örnekler şirenen yardımıyla örnekler alınmıştır. Laboratuvara getirilen dışkı örneğinin her birisinden serum fizyolojik ile bir preparat hazırlanarak helmint yönünden incelendi. Daha sonra preparat lam-lamel arasına konulan bir damla lugol solüsyonu ile 1-2 dakika süre ile boyanarak protozoon kistleri yönünden incelendi. Enterobius vermicularis'in tanımında sıkılıkla kullanılan selofan bant yöntemi, öğrenciler istemediği için uygulanmadı.

İlhanlı Marmara Yerel İdare İdare Ünitesi 7. sınıf Öğrencilerine Koltuktaşıltırma Bilişim

Bulgular

Deneye alınan 05-19 yaşları arasındaki hepsi de erkek toplam 131 öğrencinin 73 (% 55.7) içinde çeşitli türde bir veya birden fazla bersak paraziti saptanmıştır. Saptanın parazitlerin yaşlara göre dağılımı tablo 1 de gösterilmiştir.

Tablo: 1- Saptanın Parazitlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılım Sayı ve Yüzdeleri

Yaş Grubu	Parazit yok	Parazit var	Toplam			
	S	%	S	%	S	%
0-5-09	10	31.2	22	68.8	32	24.4
10-14	27	44.3	34	55.7	61	44.6
15-19	21	55.3	17	44.7	38	29.0
Toplam	58	44.3	73	55.7	131	100.0

73 paraziti olgunun 55 inde (% 42.0) tek, 18 inde (% 13.7) birden fazla parazit görüldü. Multi parazitoz durumuna daha çok (% 18.7 oranında) 05-09 yaş gurubundaki çocuklarda rastlandı. Bu durum tablo 2 de ayrıntılı şekilde gösterilmiştir.

Tablo: 2- Tekli ve Çoklu Parazitlerin Yaş Gruplarına Göre Dağılım Sayı ve Yüzdeleri.

Yaş Grubu	Parazit yok	Tekli Parazit	Coklu Parazit	Toplam		
	S	%	S	%	S	%
05-09	10	31.3	16	50.0	6	18.7
10-14	27	44.3	26	42.6	8	13.1
15-19	21	55.3	13	34.2	4	10.5
Toplam	58	44.3	55	42.0	18	13.7
					131	100.0

İncelenen dışkılarda en sık görülen protozoon Giardia intestinalis dir (% 15.4). İkinci sıradada yer alan Entamoeba histolytica (Trofozoit ve kist şekli) ise (% 3.3 oranında görülmüştür. Helmintlerden Ascaris lumbricoides (% 39.6 ile birinci sıraya alırken Hymenolepis nana (% 15.4) ve Trichuris trichiura (% 15.4) onu izlemiştir (Tablo 3).

**Tablo: 3- 73 Öğrencide Saptanan Parazitlerin Yaşı Gruplarına Göre Dağılım Sayısı
ve Yüzdesi**

Parazit Türü	05-09		10-14		15-19		Toplam	
	S	%	S	%	S	%	S	%
A. lumbricoides	13	36.1	14	38.9	9	25.0	36	39.6
H. nana	3	21.4	7	50.0	4	28.6	14	15.4
G. intestinalis	4	28.6	6	42.9	4	28.6	14	15.4
T. trichiura	4	28.6	8	57.1	2	14.3	14	15.4
T. saginata	1	14.3	5	71.4	1	14.3	7	7.7
E. vermicularis	1	33.3	1	33.3	1	33.3	3	3.3
E. histolytica	2	66.7	1	33.3	0	0.0	3	3.3
Toplam	2	30.8	42	46.2	21	23.1	91	100.0

Tartışma:

Çalışmamızdan elde edilen sonuçlara göre yetiştiğimiz yurdumuz öğrencilerinde saptanan barsak parazitlerinin tür dağılımı gerek bu yörede ve gerekse yurdumuzun diğer yörelerinde daha önce yapılan çalışmalarla göre bir farklılık göstermemektedir (1-3,5-8). Ancak yöremiz kırsal ve gecekondu bölgelerinde barsak paraziti görme oranının kent içindekilelere göre artış gösterdiği yine yapılan çalışmalarla belirlenmiştir (5). Bu durum yanı bir kentin değişik bölgelerinde toplum sağlığı yönünden iyi eğitilmiş insanların oturdukları merkez bölgesi ile aynı kentin hayat seviyesi düşük, toplum sağlığı ve temel eğitimden yoksun, alt yapılarının yetersiz veya hiç olmadığı gecekondu bölgelerinde parazit bulunma oranlarının farklılıklar göstermesi esasen beklenen ve tabii karşılaşması gereken bir sonuçtur.

Araştırmamızda, A. lumbricoides % 39.6 ile en çok rastlanan parazit olmuştur. Bu parazit dünyanın her tarafında görülmekte beraber hijyenik şartların iyi olduğu ülkelerde ve yurdumuzun bazı yörelerinde, geri kalmış ülkeler ve yöremizde kine göre daha az bulunmaktadır.

Yurdumuzun değişik bölgelerinde yapılan araştırmalarda bu parazitin görülmeye sıklığına ilişkin sonuçları gözden geçirirsek; ADANA'da % 38.0 (9), Van'ın Özalp ilçesinde % 45.5, (10) Ankara'da % 28.0-30.0 arasında (3), Erzurum'da iki ayrı çalışmada % 41.2 ve 48.0 (7,8) olduğu görülür.

Çalışmamızda ikinci derecede sık rastlanan parazitler % 15.4 oranlarıyla H. nana, G. intestinalis ve T. trichiura dir. Yöremizde 10 sene önce yapılan iki ayrı çalışmada (7,8), H. nana'ya % 0.11 ve % 1.8 oranlarında rastlanması bu sürede zarfında bu parazit enfeksiyonunun gerilmesi bir yana hızlı bir artış gösterdiğini vurgulamaktadır. Aynı parazite 1975 te yapılan bir çalışmada (10) Van'ın Özalp ilçesinde % 4.1, Ankara'da yapılan (3) ve 1974-1979 yılları arasındaki beş yıllık

bir süreyle kapsayan bir diğer çalışmada da % 8.53 oranında rastlanmıştır. Bizim araştırmamızda bu oranın diğerlerinden yüksek çıkması araştırma sahamızdaki temizlik ve sanitasyon noksantalığının ve buna bağlı olarak ta dışkı ve pirelerin öğrencileri arasında yaygın oluşunun bir göstergesidir.

Giardia intestinalis için bulunan değerler Ankara'da (3) % 43.8 ve Erzurum'daki iki ayrı araştırmada (7,8) ise % 3.7 ve % 2.2 dir. *Giardia* gibi şahistan şahısa, direkt olarak bulaşabilen bir parazit enfeksiyonunun ilkokul çağındaki çocukların da daha fazla görülmesi gereklidir. Nitekim bizim bulgularımızda da bu oran 10-14 yaş gurubunda en yüksek bulunmuştur.

T. trichiura'ya da bölgemizde diğer bölgelerden daha fazla rastlanılmıştır. Bu parazitin görülmeye oranı Ankara'da % 9.3, Adana'da (9) % 5.2 dir.

Öğrenciler arasında *A. lumbricoides* ve *T. trichiura*'nın enfeksiyonunun sık görülmesi bu öğrencilerin toplu halde bulunduğu yurt, koğuş, gibi yerlerde sanitasyonun yetersizliğine işaret ettiğini gibi, *E. vermicularis*, *G. intestinalis* ve *E. histolytica*'nın varlığı da temizlik noksantalığını ve helâ hijyeninin bozukluğunu dolayısıyla dışkinin yaygınlığını gösterir.

Çalışmamızda *T. saginata*'ya % 7.0 oranında rastlanılmıştır. Bu oran Adana'da (9) % 5.4, Ankara'da (3) % 3.6 ve yönetimizde daha önce yapılan 2 ayrı çalışmada da % 4.8 ve % 4.1 dir. Bir bölgede paraziter enfeksiyonlarının sık görülmesi o bölgenin gelişmişlik durumuyla yöre halkın sosyo ekonomik ve kültürel seviyeyle ilişkili olmasına rağmen *T. saginata* için bu kural her zaman geçerli değildir. Söyledi ki bazı bölgelerin beslenme alışkanlığı (örneğin çig köfte yemesi, etlerin az pişirilip yemesi gibi), sosyo-ekonomik ve kültürel düzeyi ne kadar yüksek olursa olsun tenyaya gibi parazitlerin insidensini artırmaktadır. Ancak böyle kişiler sağlığının inanmış bireyler olarak veya çevreden gelen psikolojik baskılara hemen tedavi görürler. Adana, Ankara gibi yurdumuzun gelişmiş bölgelerinde yüksek oranda bulunması beklenen *T. saginata*'nın beklenenden daha az görülmesi hasta kişilerin zamanında tedavi görmüş olmalarıyla izah edilebilir.

Çalışmamızda *E. vermicularis*'e ve *E. histolytica*'ya % 3 oranında rastlanmıştır. *E. vermicularis* için bulunan bu değerin düşüklüğü dikkati çekmektedir. Bu durum söz konusu parazitin aranmasında kullanılan yöntemin uygun olmayışından kaynaklanmaktadır. Öğrencilerin kullanılmasını istemedikleri fakat gerçekte bütün araştıracılarca kabul ve tavsiye edilen selofan band yöntemi uygulansa iddianı sonucunda daha yüksek çıkacağı şüphesizdir.

Diger ülkelerde yapılan araştırmalarda *E. histolytica*, için % 0.3, % 1.7 ve % 3.5 oranında bulgular elde edilmiştir (2,7,8,9).

Sonuç olarak diyebilirizki, bölgemizde görülen parazitoz oranının diğer bölgelere göre yüksek oluşu ve aynı zamanda eskiye göre artış göstermesi toplum sağ-

lığıntı ilgilendiren alt yapı (kanalizasyon, düzenli su şebekesi, çöp ve gübrelerin oeq imhası vb.), halkın toplum sağlığı yönünden eğitimi, kişilerin insan ve çevre ile olan ilişkilerinde hijyen kurallarına uyum sağlayabilmeleri için gerekli kültür seviyesine eriştilmeleri gibi konulardan öremizde maalesef yeterli gayret ve çabamız gösterilmediği, ideal duruma henüz ulaşılmadığı anlaşılmaktadır.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- 1- Çatak, H.: Türkiye'de Barsak Parazitlerinin Bölgesel Yaygınlığı (Derleme), Mikrobiyoloji Bülteni, 13: 115 (1979).
- 2- Saygı, G., Kıranyaz, G.: Sivas Tıp Fakültesi Parazitoloji Laboratuvarında İlk Altı Ayda Parazitolojik Bulgular. Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti Dergisi, Cilt: 11, Sayı: 3-4, s.: 83-90, 1981.
- 3- Sellioğlu, B., Özcan, K.: Hacettepe Hastanelerinde 1974-1979 yılları arasında İncelediğimiz Dışkı Örneklerinde Barsak Parazitlerinin Dağılımı. Mikrobiyoloji Bülteni, Cilt: 14, Sayı: 3, s.: 235-240, 1980.
- 4- Yaşarol, Ş.: Türkiye Parazitozları. Ege Üniv. Tıp Fak. Yayınları, İzmir, 1973.
- 5- Tuncel, Ş.: Tıp Fakültesi Eğitim Sağlık Ocağı Bölgelerinde Kent, Kir ve Gecekondu İlkokul Örencilerinde Kopro-parazitolojik Bir Araştırma. Bilim Uzmanlığı Tezi, Erzurum, 1982.
- 6- Memik, F., Komşuoğlu, B.; Erzurum Sağlık Kollejinde Görülen Helmint Enfeksiyonları. Atatürk Üniv. Tıp Bülteni Cilt: 5 Sayı: 18, S: 165-170, 1973.
- 7- Leloğlu S., Öğütman, R.: Erzurum ve Çevresindeki Barsak Helminthleri Üzerinde Araştırmalar. Sağlık Dergisi Cilt: XLVI, Sayı: 6, 3-13, 1977.
- 8- Saygı, G., Öğütman, R.: Erzurum İlkokul Çocuklarında Koproparazitolojik Bir Araştırma. Atatürk Üniv. Tıp Bülteni. Cilt: 5, Sayı: 20, S: 33, 1-338, 1973.
- 9- Baydal, K., Küçükbaşar, M., Akyol, B.: Adana'da İki İlkokulda Parazitolojik ve Bakteriyolojik Yönden Yapılan Dışkı İncelemesi ve Sonuçları. Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti Dergisi, Cilt: 3, Sayı: 1, S: 36, 38, 1973.
- 10- Çalışkan, C.: Van İlinin Özalp İlçesine Bağlı Saray Köyünde Barsak Parazitleri Üzerinde Bir Araştırma. Türk Mikrobiyoloji Cemiyeti Dergisi, Cilt: 5, Sayı: 4, 12-125, 1975.

SUMMARY

A Coproparasitologic Investigation In Students of Erzurum Orphans School
In this study, a coproparasitologic research has been performed in all students who have been staying in Erzurum Orphans School, and the results have been re-

